

Historian museo

Sijaintivaihtoehtojen vertailua

9.3.2018

Historian museo Turkuun -hanke

Valmistelu

Valmisteluvaihe on päättynyt kaupunginvaltuuston päätökseen 18.4.2017 § 63.

Jatkovalmistelu

Jatkovalmistelua on linjattu kaupunginjohtajan päätöspöytäkirjassa 8.11.2017 §171.

Toteuttaminen

Toteuttamisvaiheen aikataulutus ja suunnitelmat tarkentuvat jatkovalmistelun aikana.

Museokonsepti

Historian museo kertoo tarinoita Turun ja Suomen historiasta elämyksellisesti uutta tekniikkaa hyödyntäen. Vuorovaikutteisessa museossa kävijä voi tekemällä ja kokeilemalla löytää yhtymäkohtia omaan arkeen ja nykypäivään.

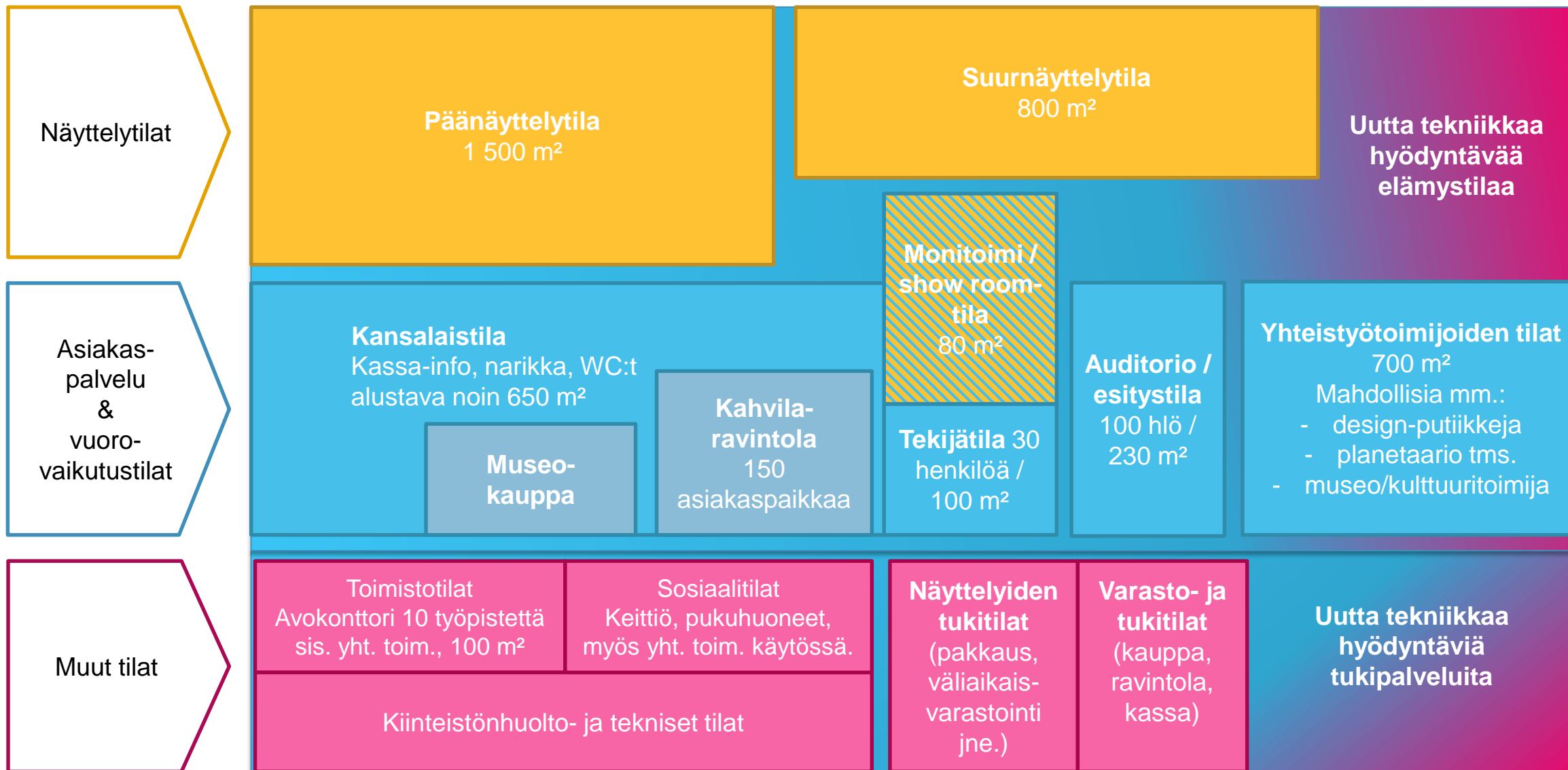
Museo toimii avoimena kohtaamispaikkana ja alustana monenlaiselle toiminnalle.

Museo laajenee seiniensä ulkopuolelle avaten kaupunkitilan historiallisia kerroksia ja esitellen kiinnostavia historiallisia tapahtumapaikkoja.

Historian museo on tulevaisuuden museo.

Alustava tilakaavio

Sijaintipaikkavaihtoehtoja

Ent. Teknisten tontti

Ratapihan elämyskeskus

Kauppahallin kortteli

Seurakuntien kortteli

Maaherran makasiini

Forum Marinumin edusta

Katedralskolan

Rettigin vanha tupakkatehdas

Vallihaudankatu 10

Vartiovuoren kallio

Biologisen museon ympäristö

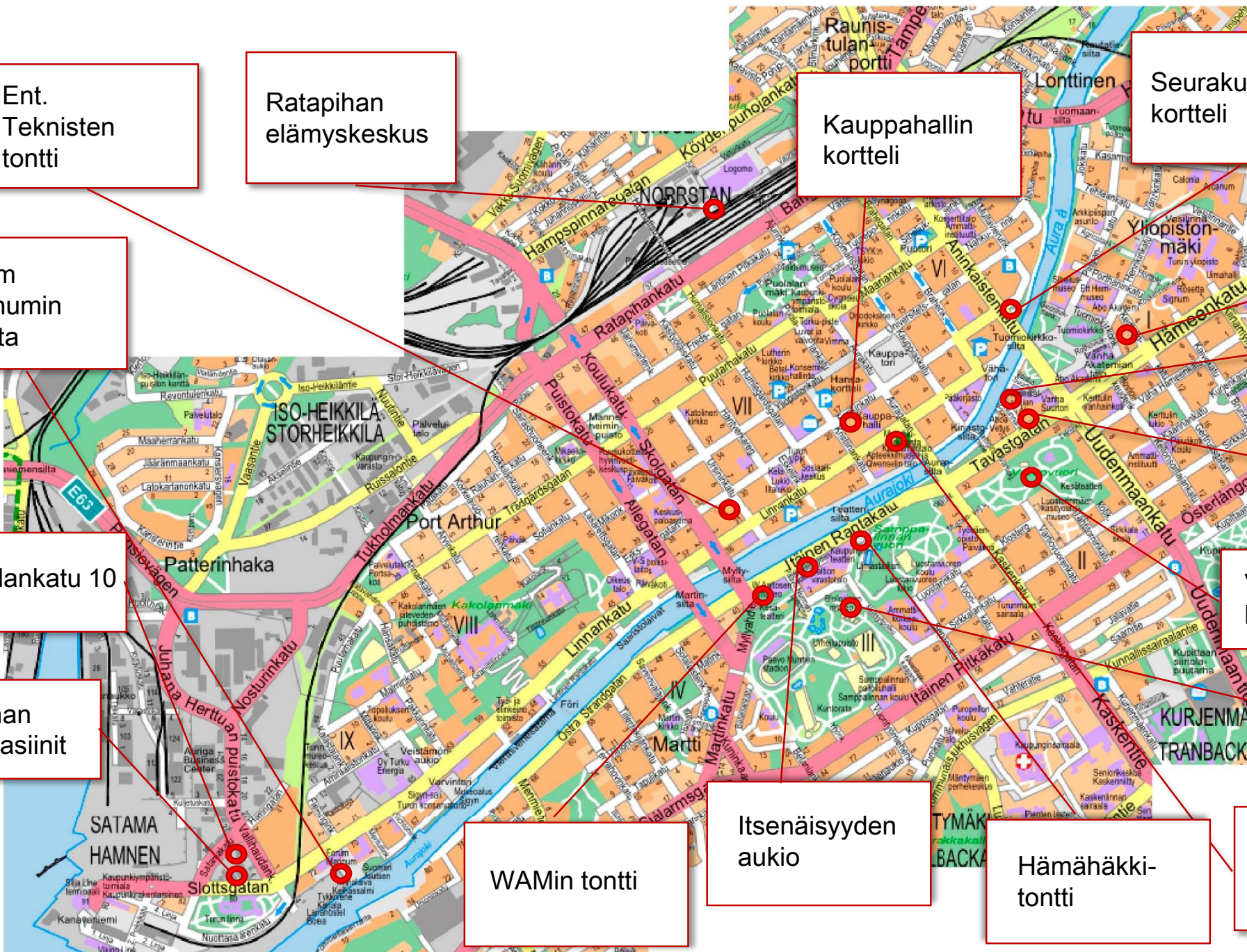
Turun linnan alue, makasiinit

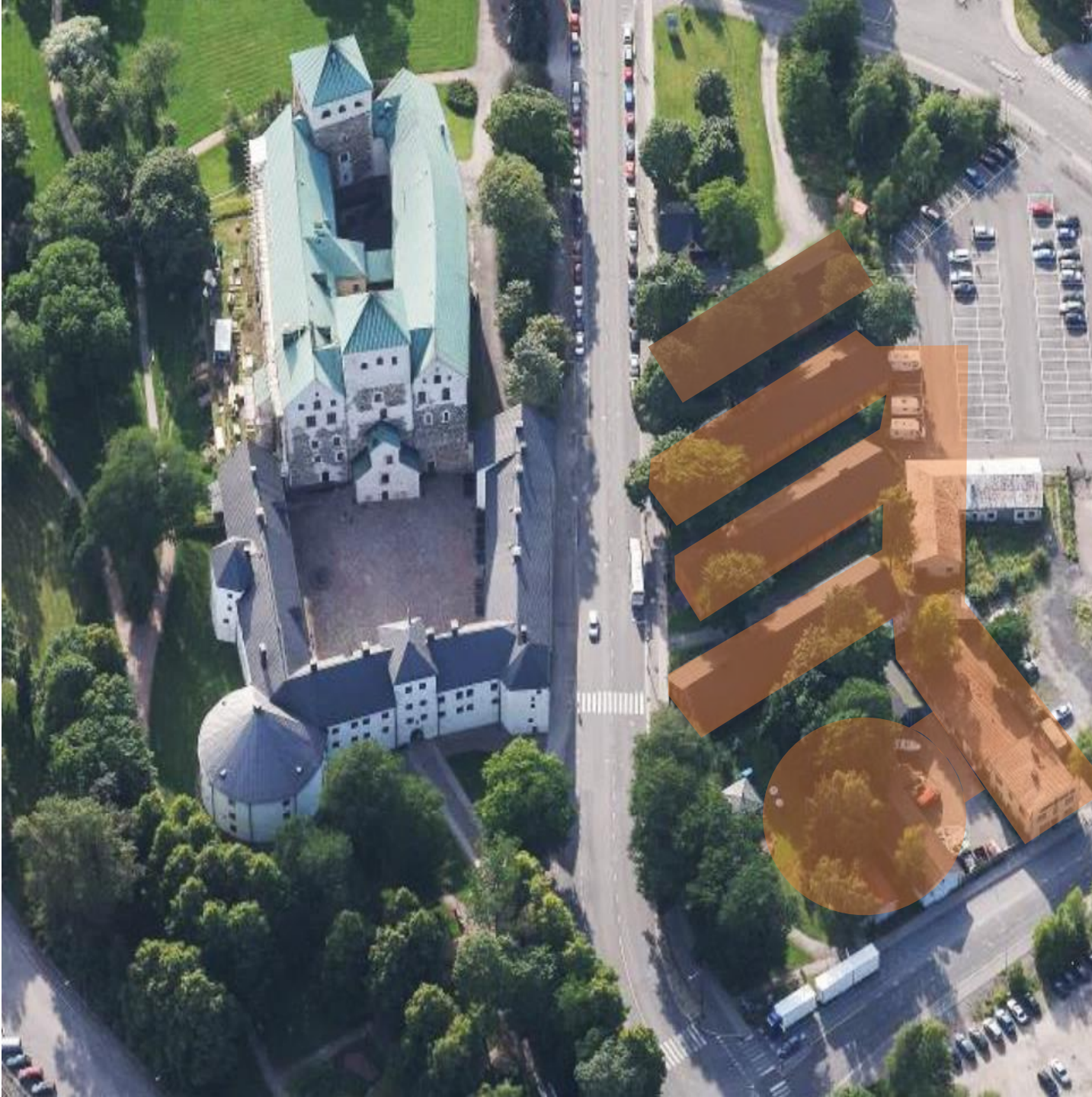
WAMin tontti

Itsenäisyyden aukio

Hämähäkki-tontti

Fortunan puuttuva kulma

Turun linnan alue, makasiinit

Kaavan tilanne: Vanhentunut kaava, puistoa, ei rakennusoikeutta, osin teollisuus- ja varastokortteli, rakennusoikeutta jäljellä, alueen asemakaavoitus ohjelmoitu strategisessa sopimuksessa vuodelle KV 2021.

Suojelutavoite: Makasiinit suojeltu maakuntakaavassa ja osayleiskaavassa.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki, osa alueesta vuokrattu ulkopuoliselle, näissä ulkopuolisomisteisia rakennuksia.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen.

Neljä kauppias C.A. Doepelin 1888-89 rakennuttamaa hirsirunkoista makasiinia. Säilytystilakäytössä.

Maakuntakaavassa suojeltu.

Vallihaudankatu 10, Vientikunta Muna

Kaavan tilanne: Vanhentunut kaava, teollisuus- ja varastokortteli, rakennusoikeutta jäljellä, alueen asemakaavoitus ohjelmoitu strategisessa sopimuksessa vuodelle KV 2021, alueella poikkeamislupa käyttötarkoituksen muutokseen asumiseen.

Suojelutavoite: ei kaavallista suojelua, mutta rakennuksella suojeluarvoja (valmisteilla oleva yk luonnos).

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki, vuokrattu ulkopuoliselle.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen

Rakennus ja/tai parkkipaikka.

Ilmari Ahonen 1937–39

Forum Marinumin edusta

Kaavan tilanne: Museorakennusten korttelialue, rakennusoikeus käytetty.

Suojelutavoite: sr, RKY

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki, vuokrattu ulkopuoliselle.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen.

Linnanpuomi oli alkujaan S.O.K:n varasto. Arkkitehti Valde Aulanko 1930-31 ja 1936-37. Näyttelytilaksi 1999.

*Kruununmakasiini: lääninarkkitehti Helge Rancken 1894, varastosiiipi Emil Hartela 1936. Näyttelytilaksi 2001-02
Arkkitehtitoimisto Laiho-Pulkkinen-Raunio ja kahvilaksi 2005.*

Ent. Teknisten laitosten tontti

Kaavan tilanne: Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Kaava vuodelta 1897 on vanhentunut mm. rakennussuojelun osalta (tontti 1). Laskennallinen käyttämätön rakennusoikeus 5346 k-m² (tontit 1 ja 2). Alueen asemakaavoitus ohjelmoitu strategisessa sopimuksessa KV 2021.

Suojelutavoite: Alustavassa yleiskaavaluonnoksessa tontti 2 mukana säilytettävässä aluekokonaisuudessa.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen, yksityisautoilu järjestettävissä.

Nyk. Siirtolaisinstituutin käytössä olevan rakennuksen on suunnitellut kaupunginarkkitehti Arthur Kajanus 1899, muutokset 1930 J. Eskil Hindersson.

Makasiini 1899.

Asemakaava vuodelta 1897.

WAM tontti

Kaavan tilanne: Museorakennusten korttelialue, rakennusoikeutta jäljellä 1350 k-m².

Suojelutavoite: Olemassa olevaa WAMin rakennusta ei ole tällä hetkellä suojeltu asemakaavassa. Turun maakuntamuseon suojelutavoitelistauksessa (2002) kohde on arvotettu toiseksi ylimpään kategoriaan rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi. Maakuntakaavassa osa suojeltavan rakennuksen kokonaisuutta SR 069. Valmisteltavana olevassa Yleiskaava 2029:n luonnoksessa rakennukseen kohdistuu suojelutavoite, joka huomioidaan Yleiskaava 2029:n voimaantulon jälkeen laadittavassa asemakaavanmuutoksessa.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen, huoltoliikenne järjestettävissä.

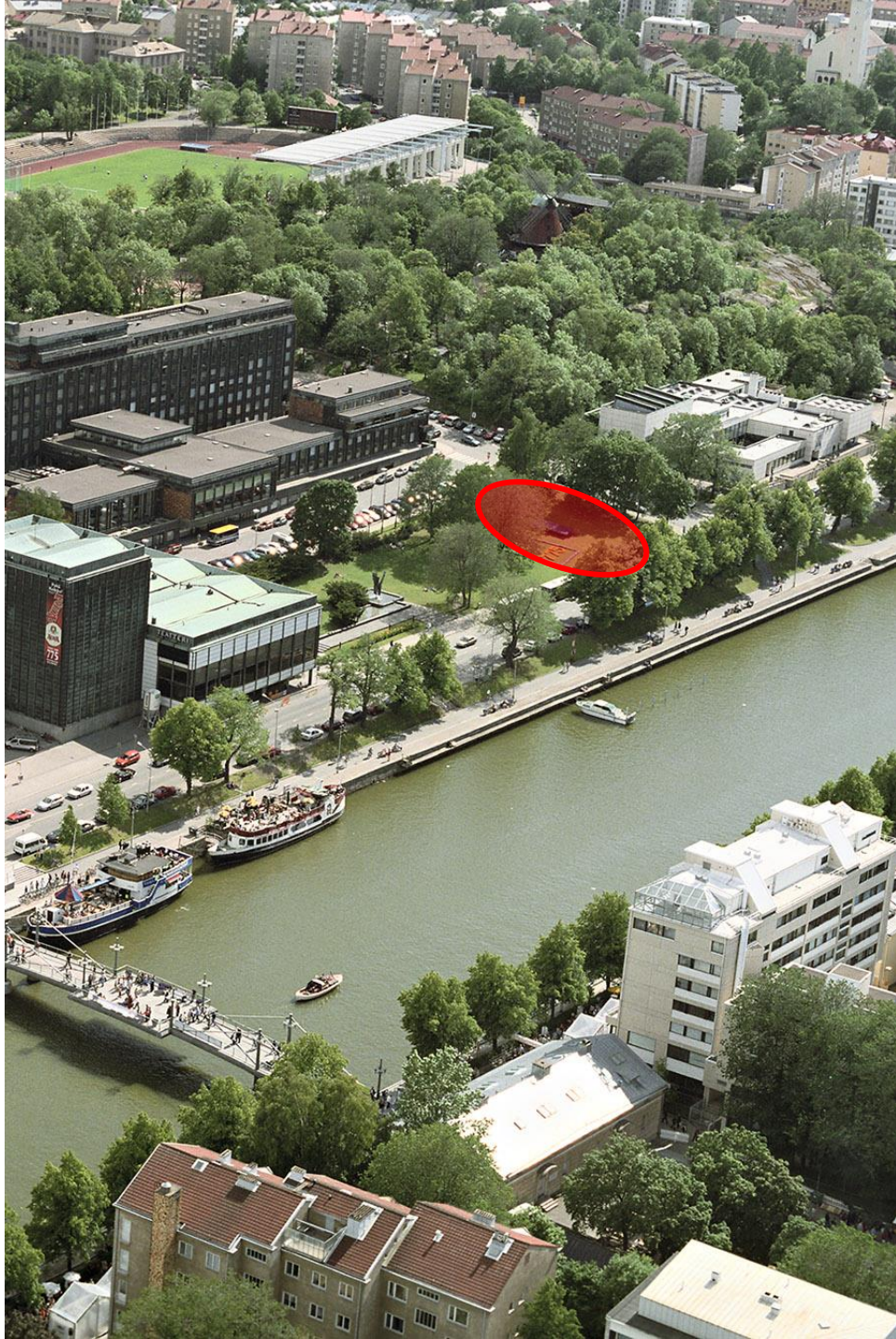
Biologisen museon ympäristö

Kaavan tilanne: Museorakennusten korttelialue, rakennusoikeutta jäljellä 3 017 k-m².

Suojelutavoite: Oleva rakennus sr4.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen.

Itsenäisyyden aukio

Kaavan tilanne: Kaupunkikuvallisesti arvokas puisto, ei rakennusoikeutta.

Suojelutavoite: Asemakaavassa osoitettu kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi puistoksi, jolle tietoisesti ei ole osoitettu rakentamista, koska kaavan valmisteluasiakirjojen mukaan Itsenäisyyden aukio viheralueineen kuuluu erottamattomasti monumentaalisommitelmaan. Maakuntakaavassa osa suojeltavan rakennetun ympäristön kokonaisuutta SR 069.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen.

Ratapihan Elämyskeskus

Turun Ratapihan Kehitys Oy on esittänyt kohdetta markkinakartoituksen yhteydessä Historian museon sijoituspaikaksi.

Kaavan tilanne: kaavanmuutos valmisteilla.

Suojelutavoite: Ei suojelutavoitetta

Kiinteistön omistaja: VR-Yhtymä Oy

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen.

Hämmäkitontti

Kaavan tilanne: Virkistysalue, ei rakennusoikeutta.

Suojelutavoite: Ei suojelutavoitteita.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen.

Kauppahallin kortteli

Kaavan tilanne: Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue, rakennusoikeutta jäljellä 11 282 k-m². Asemakaava on vuodelta 1897 ja se on vanhentunut mm. rakennussuojelun osalta. Alueen kaavamuuotos on ohjelmoitu toimialan strategisessa sopimuksessa vuona 2021 hyväksyttäväksi.

Suojelutavoite: Kauppahalli on osa maakuntakaavan suojeltavaa rakennetun ympäristön kokonaisuutta, Olympia korttelin koilliskulma ja Kauppahalli. Alustavassa yleiskaavaluonnoksen määräys: Alue, jolla ympäristö säilytetään. Toimenpiteet toteutetaan alueen arvokkaat ominaispiirteet turvaten.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen, huoltoliikenne ja yksityisautoilu järjestettävissä.

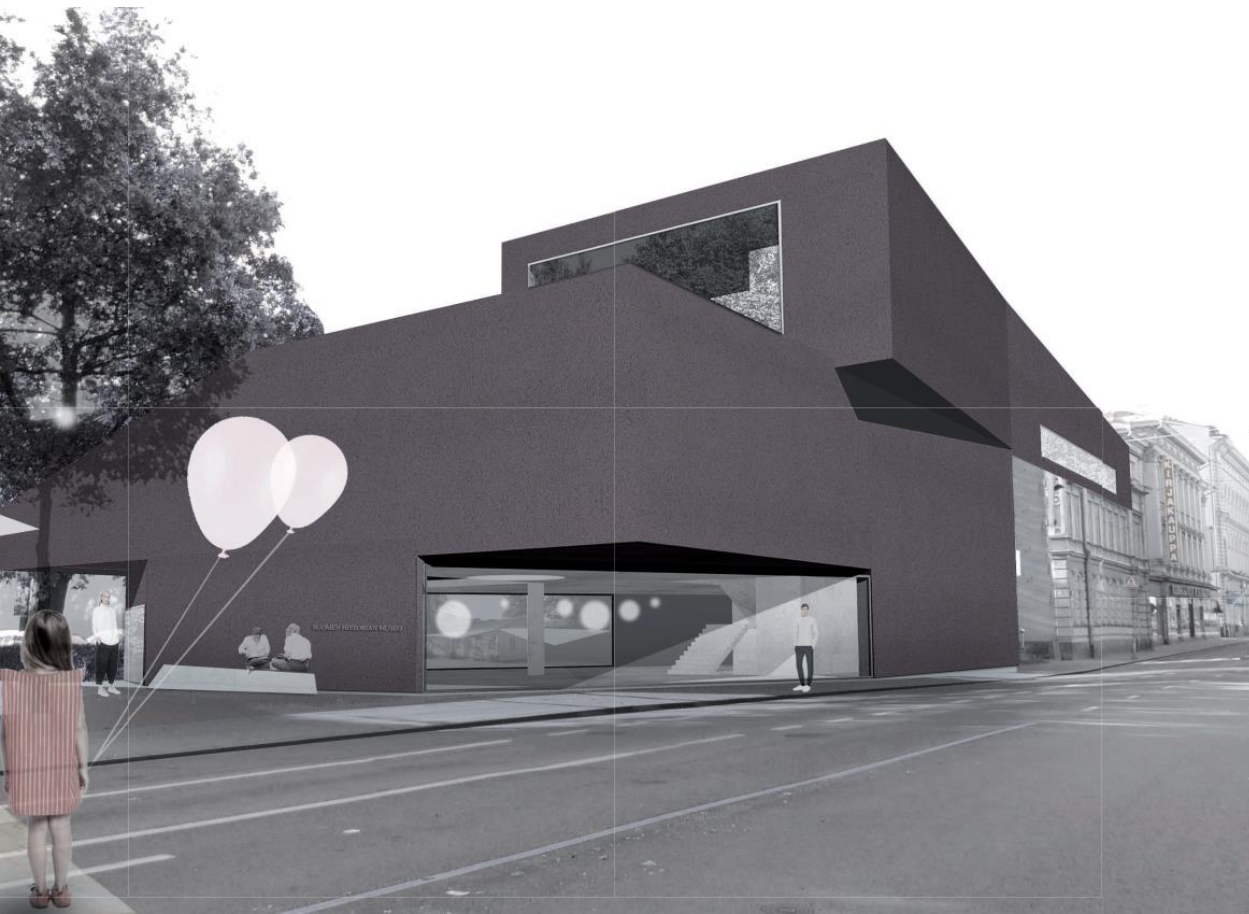
Fortunan puuttuva kulma

Kaavan tilanne: Liike- ja yleisten rakennusten korttelialue, jolle saadaan sijoittaa myös toimistotiloja ja kulttuuria palvelevia tiloja, rakennusoikeus 2 000 k-m².

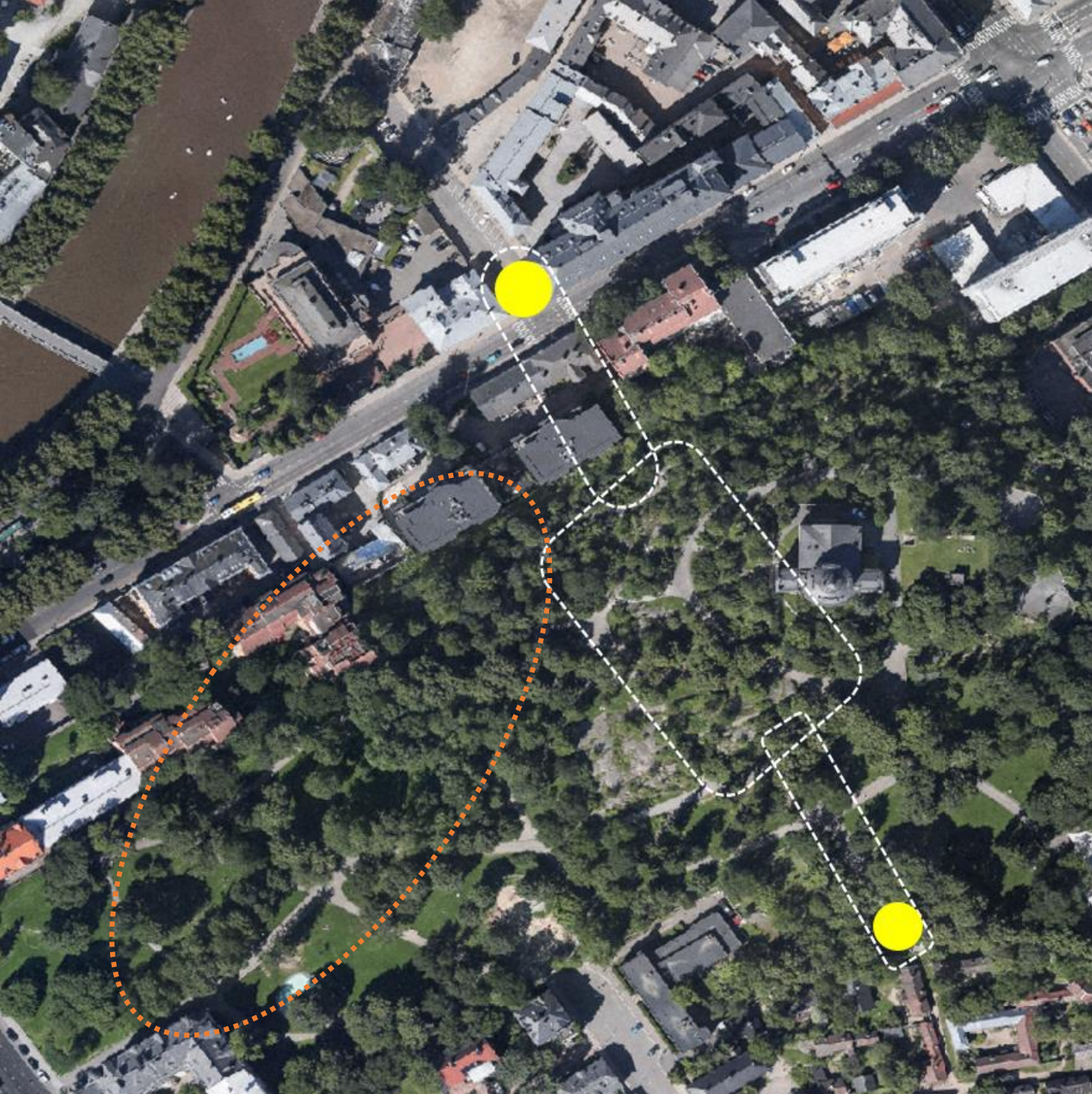
Suojelutavoite: Alue muodostaa valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuurihistoriallisen ympäristön. Olevat rakennukset sr2 ja sr3. RKY

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Julkinen liikenne erinomainen, yksityisautoilulle pysäköintitiloja muualla kuin kiinteistöllä, huoltoliikenteen järjestelyt vaativat selvitystä.

Museorakennus viereisen Konsulin talon yhteyteen. Konsulin talon rakennutti lasimestari Weini 1886 ja sen suunnitteli Joh. Östman, korotus on tehty 1945 A.S. Sandelin.

Vartiovuoren kallio

Kaavan tilanne: Alustava suunnitelma pvm.4.2.2018 sijoittuu pääosin puistoalueen alle, ei rakennusoikeutta. Vartiovuoren puistoalueelle sijoittuisi todennäköisesti vähäisiä rakennuksia/ rakennelmia. Vartiovuori on kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokas kaupunkipuisto. Puistoalueella, etenkin sen Kaskenkadun puoleisella osalla, saattaa sijaita kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Suojelutavoite: Asemakaavamääräys: puiston kaupunkikuvallisesti ja puisto- sekä puutarhataiteellisesti arvokkaat ominaispiirteet tulee säilyttää. Maakuntakaavassa suojeltavan rakennetun ympäristön kokonaisuus SR 026. Suunnitelma sijoittuu kahdelle valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamalle valtakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) alueelle.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Järjestettävissä.

Katedralskolan

Koulu liikuntasalin kaivausten löytöjen ansiosta keskusteluun noussut vaihtoehto. Puheena ollut itse koulurakennus, liikuntasali kuin pihalle mahdollisesti sijoittuva uudisrakennus.

Kaavan tilanne: YO1 Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Korttelialueelle saadaan sijoittaa opetustoiminnan tiloja sekä lisäksi liiketiloja niille varatulle rakennusalalle. Lisärakentaminen nykyiset suojelumerkinnot huomioiden todennäköistä vain vähäisissä määrin.

Suojelutavoite: Olevat rakennukset suojeltu asemakaavassa.

Kiinteistön omistaja: Turun kaupunki.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Julkinen liikenne erinomainen, huoltoliikenne ja yksityisautoilu vaatii järjestelyjä.

Rettigin tupakkatehdas

Muu taho kuin kiinteistönomistaja on esittänyt kohdetta markkinakartoituksen yhteydessä Historian museon sijoituspaikaksi.

Kaavan tilanne: Korkeakoulutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolla sijaitsee muinaismuistolain rauhoittamia muinaismuistoja. Ei rakennusoikeutta uudisrakentamiselle.

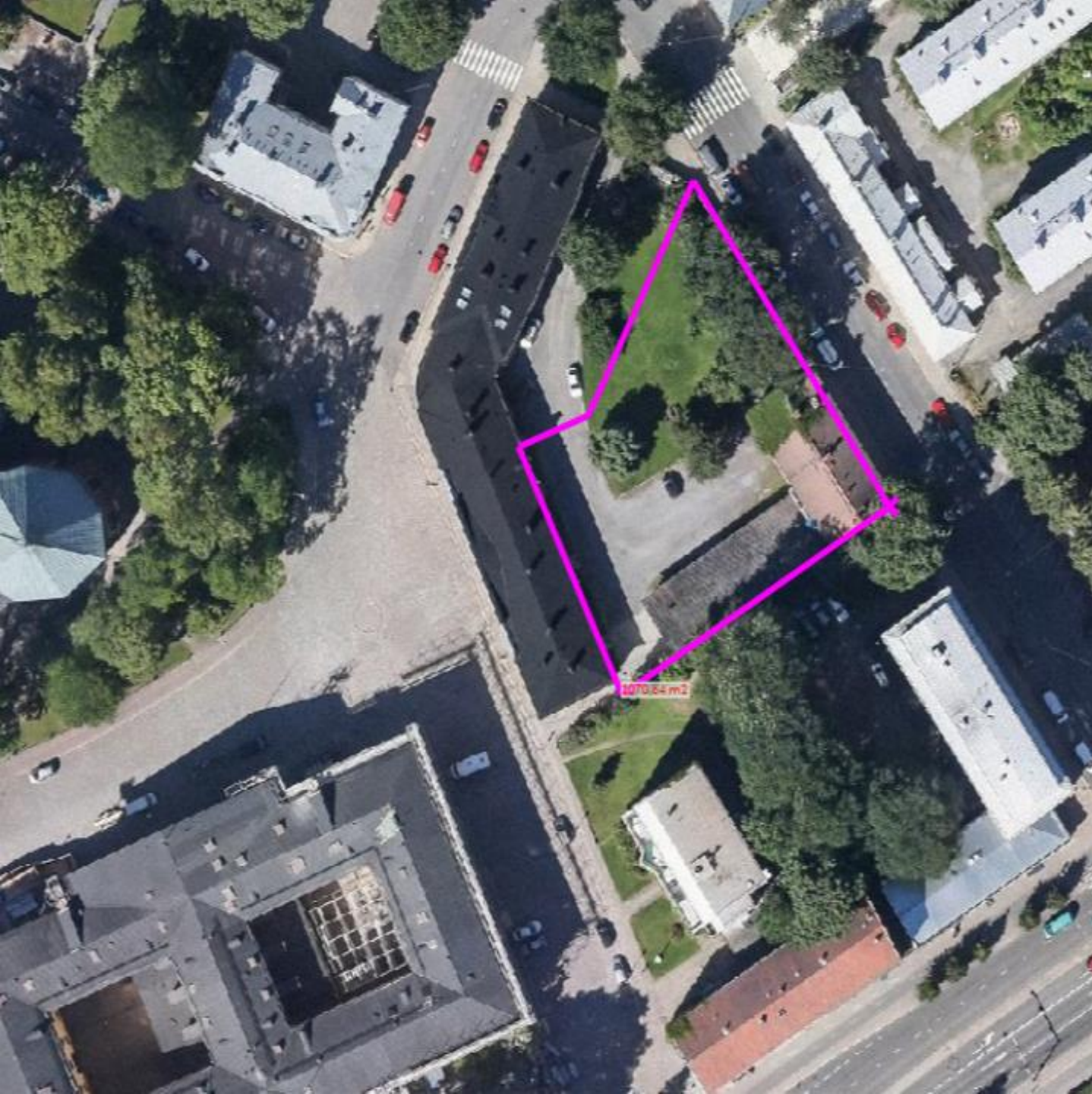
Suojelutavoite: Oleva rakennus sr-4.

Kiinteistön omistaja: Stiftelsen för Åbo Akademi

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Julkinen liikenne erinomainen, huoltoliikenne ja yksityisautoilu vaatii järjestelyjä.

Opetuskäyttöön korjatut ent. tupakkatehtaan rakennukset. Vuonna 1828 korjattu ja 18488 ja 19864 laajennettu kivitalo (P. J. Gylich, Hj. Lindahl). Rettigin tupakkatehdas 1885-86 August Helenius, 1913 Alex Nyström ja 1927 Albert Richardtson. Paloasema 1887 A. Kajanus.

Asemakaava: sr-4.

Maaherran makasiini

Kaavan tilanne: Yleisten rakennusten korttelialue, rakennusoikeutta mahdollisesti jäljellä noin 1 300 k-m² (ei tarkistusmitattu).

Suojelutavoite: Ent. maaherran makasiini ja maanmittauskonttori määrätty asemakaavassa suojeltaviksi; Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 6.6.2016 tekemällä päätöksellä on kumottu 31.8.1994 tehty asetus-suojelupäätös, ja suojeltu Maaherran makasiinirakennus rakennusperinnön suojelusta annetun lain (498/2010) nojalla. Suojelupäätös käsittää myös piha-alueen suojelun, päätöksen karttaliitteen mukaisesti. Päätös on Ympäristöministeriössä vahvistettavana. ELY:n suojeluesitys koskee kuitenkin vain maaherran makasiinia. Ovat katsoneet, että Kerttulinkadun reunan rakennusten suojelu pitää tutkia asemakaavan-muutoksella → Päätös:” Rakennuksen riittävä ja tarkoituksenmukainen suojelu on mahdollista toteuttaa asemakaavoituksella.”

Kiinteistön omistaja: Kiinteistö Oy Maaherran makasiini (omistajat Turun yliopistosäätiö ja Turun yliopisto)

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen, huoltoliikenne ja yksityisautoilu haastavia.

Seurakuntien kortteli ympäristöineen, Eerikinkatu 1

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä on esittänyt kohdetta markkinakartoituksen yhteydessä Historian museon sijoituspaikaksi.

Kaavan tilanne: Asuin- ja liikerakennuksen rakennusala. Ei rakennusoikeutta jäljellä.

Suojelutavoite: Edellyttää olevien rakennusten purkua. Ei kaavallista suojelua, mutta rakennuksilla voi olla suojeluarvoja (valmisteilla oleva yk luonnos).

Kiinteistön omistaja: Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä.

Saavutettavuus (julkinen liikenne, huoltoliikenne, yksityisautoilu): Erinomainen.

Vanhan peruskorjaus vai uusi rakennus?

Vanhan peruskorjaus

- + Peruskorjaus voi tukea kestävän kehityksen ja ympäristön säilyttämisen näkökulmia
- + Vanhan rakennuksen persoonallisuus voi tuoda lisäarvoa
- Museotekniikan toteuttaminen vanhaan on haasteellista tai osittain mahdotonta
- Tilajaot itsessään asettavat usein haasteita, poikkeuksena esim. vanhat teollisuuskiinteistöt, joissa isoja avoimia tiloja
- Vanhan peruskorjaamisen kustannukset korkeat ja vaikeasti ennakoitavissa

Uusi rakennus

- + Museotekniikka on suunniteltavissa ja toteutettavissa osana rakennusta
- + Tilat voidaan suunnitella museokonseptin mukaisiksi
- + Tilojen muuntojoustavuus voidaan suunnittelussa huomioida
- + Uuden rakennuksen arkkitehtuuri voi itsessään välittää sisältöä ja toimia matkailukohteena

**Tänään tehdään
lisää historiaa.**